

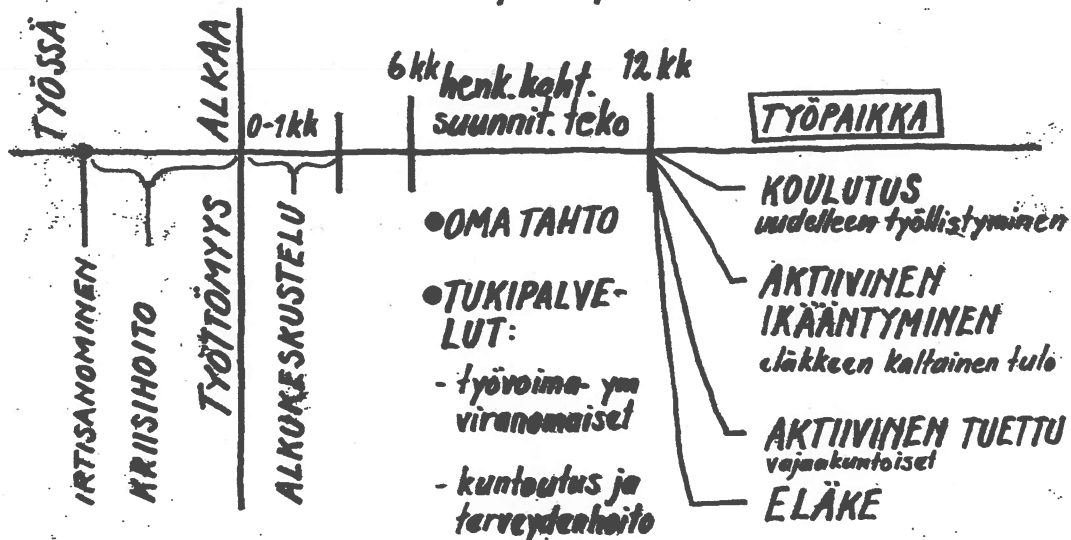
Helsingin Työttömät HeTy ry nettijulkaisussa on ajankohtaisia puheenvuoroja työttömyyteen liittyvistä asioista. Jokainen kirjoittaja vastaa itse kirjoituksensa sisällöstä. Tilaukset osoitteesta: hety@hety.fi

TYÖTTÖMIEN IHMISOIKEUSPÄIVIEN TULOKSIA

Työttömien valtakunnalliset ihmisoikeuspäivät pidettiin Järvenpäässä seurakuntaopistolla 21.-23.10. Julkaisemme päivien kuluessa valmistunutta aineistoa. Oheisena keskustelualoite "Työllistymistakuusta".

TYÖLLISTYMISTAKUU-TYÖTÄ KULLA OLEVAN TULEVAISUUDEN TURVA

Henkilökohtainen työllistymissuunnitelma:

Työllistymistakuu pähkinäkuoressa:

1. Työtön saa lopputilin. Työnantaja on velvollinen kustannuksellaan järjestämään työttömäksi jäävälle tukitoimia työsuhteen päättymisestä johtuvasta henkisestä kriisistä selviytymiseksi. Työttömän työtaitojen arviointikeskustelu on käytävä kuukauden sisällä työsuhteen päättymisestä.
2. Työttömäksi jäätyään henkilö hakeutuu työvoimatoimistoon. Jos hänen työsuhteensa päättymisen syy johtuu työelämään tulleista muutoksista ryhdytään välittömästi hänen uudelleen kouluttamiseen tai etsitään muita ratkaisuja.
3. Jos henkilö ei työllisty kuudessa kuukaudessa, aloitetaan henkilökohtaisen työllistymissuunnitelman teko. Työllistymissuunnitelmassa henkilön oma tahto on keskeinen suunnan määrääjä. Viranomaisten tehtävä on olla ensisijaisesti tukena ja henkilön ohjaajana.
4. Viimeistään vuoden kuluttua työttömäksi jäämisestä työttömälle tulee järjestää:
 - a) työpaikka, b) koulutuspaikka, joka johtaa työllistymiseen c) ikääntyneen henkilön kyseessä ollen mahdollisuus "Aktiiviseen ikääntymiseen", toimintaan josta maksetaan eläkkeenkaltainen korvaus, d) mahdollisuus "Aktiiviseen työtoimintaan" vajaakuntoiselle, jos hänelle ei voida osoittaa työpaikkaa vapaailtatyömarkkinoilta tai e) mahdollisuus siirtyä eläkkeelle.

Työllistymistakuu ehdotuksen tekstiosa lukuun ottamatta osuutta "oikeus työhön", jota käsittelemme laajemmin tulevaisuudessa:

Kanava: TYÖLLISTYMISTAKUU
Työttömien IX valtakunnalliset Ihmisoikeuspäivät
21.-23.10.2002 Seurakuntaopistolla Järvenpäässä

Kanava on tuottanut aineistoa, joka on tarkoitettu aineistoksi työstettäessä Työttömien Valtakunnallisen Yhteistoimintajärjestö TVY ry:n TAVOITEOHJELMAA, jonka toivomme tulevan vahvistetuksi vuoden 2003 vuosikokouksessa.

Aineisto koostuu kaaviosta, jossa on kuvattu työttömän työllistymisprosessi, kun sen avuksi otetaan Työllistymistakuu- järjestelmä.
Lisäksi on prosessin kulkua ja siihen liittyviä muita toimenpiteitä kuvaava lyhyt muistio.

Kolmas asiakirja käsittelee sitä, mitä pidämme työntekona. Kaikki toiminta ja energian kulutus ei ole työntekoa. Se, mikä on työntekemistä on määritetty perustuslain 18§:ssä:

18 § Oikeus työhön ja elinkeinovapaus
Jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valittamallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Julkisen vallan on huolehdittava työvoiman suojelusta.
Julkisen vallan on edistettävä työllisyyttä ja pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus työhön. Oikeudesta työllistävään koulutukseen säädetään lailla.
Ketään ei saa ilman lakiin perustuvaa syytä erottaa työstä.

Asiakirja 2.
TYÖLLISTYMISTAKUU - TYÖTÄ VAILLA OLEVAN TULEVAISUUDEN TURVAAJA

Työttömät koostuvat monista erilaisista ihmiskohaloista. Jotkut ovat vasta työelämään tulevia, toisilla on takanaan kymmenien vuosien työhistoria. Kaikille on kuitenkin yhteistä se, etteivät he voi turvata tulevaisuuttaan oman työnsä hedelmillä. Paitsi elämän tilanne, myös työttömyyden kesto on hyvin erilainen. Näemme tarpeellisena, että jokaiselle työttömälle laaditaan oma, henkilökohtainen työllistymissuunnitelma, jonka tuloksena henkilö joko työllistyy tai ikääntyneiden henkilöiden kyseessä ollen löytää mielekästä toimintaa, johon sisältyy toimeentulon turvaaminen, eläkkeelle siirtymisen ajankohtaan saakka.

Nuorille, työelämään mukaan tuleville ammatillisen koulutuksen hankkineille taataan työpaikka loppuun suoritettun ammatillisen koulutuksen jälkeen. Tämän työpaikan etsiminen aloitetaan hyvissä ajoin ennen koulutuksen päättymistä. Työpaikan löytymisessä turvaututaan ensisijaisesti koulutukseen liittyviin työharjoittelupaikkoihin ja toissijaisesti kuntien tarjoamiin työpaikkoihin. Työpaikassa työsuhteen tulee kestää vähintään vuoden, jotta koulutuksessa mukana ollut saa riittävän työkokemuksen hankkimaan omatoimisesti työpaikan. Mikäli henkilö todetaan kykenemättömäksi kyseiseen työtehtä-

vään, tarjotaan hänelle mahdollisuus uudelleen koulutukseen.

Ikääntyville, yli vuoden työttömänä olleille etsitään uudelleen koulutusmahdollisuuksia tai tarjotaan vuoden mittainen työpaikka tehtävässä, jossa hän voi hyödyntää aiempia työkokemuksiaan. Mikäli käy ilmi, ettei työttömän terveyden huomioiden mielekästä työpaikkaa voida osoittaa, voidaan hänet työllistää johonkin hänen itsensä kannalta mielekkääseen ja yhteiskunnan kannalta järkevään tehtävään, jolloin hänen toimeentulonsa turvataan aiempiin työtuloihin perustuvalla korotetulla työttömyyspäivärahalla. Nämä tehtävät eivät voi olla alueilla, jotka kuuluvat normaalin työtehtävien piiriin. Esimerkkinä sopivasta näin tuetusta tehtävästä on omaishoitotyö.

Työryhmässä työllistymistakuun toteuttamisessa nähtiin monia erillistä pohdintaa ja ratkaisua vaativia kysymyksiä:

Palkkaus työllistämistakuutyöhön tulee olla työttömän taloutta tukevaa. Siis saadun palkan ja työttömyysturvan suhde tulee olla oikea. Tarjottu työ ei saa heikentää jo määriteltyä työttömyysturvaa, mikä ainakin heikentyneen työstä suoriutumisen vuoksi voi olla mahdollista. Tämä vaatii työttömyysturvan uudenlaista määrittelyä, joka voisi pohjautua koko työhistoriaan. Myös niiden henkilöiden oikeudenmukaiseen kohteluun, jotka esimerkiksi omaishoitajina ovat olleet työelämän ulkopuolella, tulee kiinnittää huomio.

Työryhmässä onkin lähdetty siitä, että on välttämätön määritellä minimipalkka, jota voitaisiin pitää myös yhteisesti hyväksytyllä tavalla työelämän ulkopuolella olevien teoreettisena palkkana sosiaaliturvaetuuksia määriteltäessä.

Ehdotamme tällaiseksi minimipalkaksi 1.000€ kuukaudessa. Normaalialia lyhyempää työaikaa käyttävät työnantajat maksaisivat korotettua palkkaa, jonka suuruus tuntia kohden olisi sitä suurempi, mitä lyhyemmästä työajasta olisi kyse.

Opiskelijoiden ja muiden osa-aikaista työtä tarvitsevien kohdalta voitaisiin hakemuksesta myöntää oikeus teettää työtä ilman lyhyen työajan korotusta.

Toimiakseen työllistymistä edistävänä työllistymistakuujärjestelmä vaatii muutoksia paitsi asenteissa myös lainsäädännössä. Työryhmässä käytetyissä puheenvuoroissa nousi esiin työvoimaviranomaisen tulostavoitteisiin liittyvät työttömiin kohdistamat toimet, joita tehostettiin karenssiuhkauksilla. Tuotiin esimerkkejä, joissa työtön oli ohjattu kurssille, joka liittyi hänen ammattiuraansa, eikä siitä seurannut työpaikkaa, eli henkilö opetteli sitä, minkä hän osasi paremmin kun opettajansa.